

**ЦЕНТР НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ
ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПУБЛІКАЦІЙ
«ВЕЛЕС»**

**V МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«НАУКА В ЕПОХУ ДИСБАЛАНСІВ»**

(м. Київ | 30 листопада 2019р.)

м. Київ – 2019

© Центр наукових публікацій

УДК 082
ББК 94.3
ISSN: 5836 - 4978

Збірник центру наукових публікацій «Велес» за матеріалами V міжнародної науково-практичної конференції: «Наука в епоху дисбалансів», м. Київ: збірник статей (рівень стандарту, академічний рівень). – К.: Центр наукових публікацій, 2019. – 156с.
ISSN: 5836 - 4978

Тираж – 300 экз.

УДК 082
ББК 94.3
ISSN: 5836 - 4978

Видавництво не несе відповідальності за матеріали опубліковані в збірнику. Всі матеріали надані авторській редакції та виражають персональну позицію учасника конференції.

Контактна інформація організаційного комітету конференції:

Центр наукових публікацій:

Електронна пошта: s-p@cnp.org.ua

Офіційний сайт: www.cnp.org.ua

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ

Aliev A. ОТНОШЕНИЕ К СНАМ И ТОЛКОВАНИЮ СНОВИДЕНИЙ СРЕДИ АЗЕРБАЙДЖАНЦЕВ ГРУЗИИ	6
---	---

БІОЛОГІЧНІ НАУКИ

Бахшалиева К.Ф., Мусаева В.Г., Бахшалиев А.Э., Алыева Б.Н., Нематова У.В. БИОКОНВЕРСИЯ КАК ЭФФЕКТИВНЫЙ МЕТОД ДЛЯ РАЦИОНАЛЬНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ РАСТИТЕЛЬНЫХ ОТХОДОВ АГРАРНОГО СЕКТОРА	13
---	----

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Приходько О.М., Лукашенко М.Л. ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ КОНЦЕПЦІЇ ІМІДЖУ КЕРІВНИКА ДЕРЖУСТАНОВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ В СУЧАСНИХ ПОЛІТИЧНИХ РЕАЛІЯХ	19
--	----

ЕКОНОМІЧНІ НАУКИ

Борових Л.М. АНАЛІЗ КАЗНАЧЕЙСЬКОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ БЮДЖЕТІВ УКРАЇНИ	24
--	----

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Nigey N.V. FORMATION OF GENERAL PROFESSIONAL COMPETENCIES IN PHYSICS CLASSES AT THE MEDICAL ACADEMY	29
Plashcheyaya E.V. CONTROL SYSTEM OF KNOWLEDGE AND SKILLS OF STUDENTS IN THE CLASSROOM IN PHYSICS	35
Джусупова Д.Б., Сыздыкова А. НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ ВНЕДРЕНИЯ СРЕДСТВ НОВЫХ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СИСТЕМУ ОБРАЗОВАНИЯ ПРИ ПОДГОТОВКЕ В ВУЗАХ СПЕЦИАЛИСТОВ БИОТЕХНОЛОГОВ	39
Жаксылыкова Г., Жаксылыкова С., Есбатыров Д. РАЗВИТИЕ КРИТИЧЕСКОГО И ТВОРЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В РАМКАХ ОБНОВЛЕНИЯ СОДЕРЖАНИЯ ОБРАЗОВАНИЯ	44
Супрун О.М., Зайцева Н.В. РОЗВИТОК SOFT SKILLS У КОНТЕКСТІ НАВЧАННЯ	52

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКІ НАУКИ

- Mirzayeva A.R., Nasibov F.N., Seyidova G.A.
AS A RESULT OF THE EVOLUTION OF THE EXTERNAL ENVIRONMENTAL FACTORS, THE CREATION OF NEW MULBERRY SILKWORM HYBRID 59

СОЦІАЛЬНІ КОМУНІКАЦІЇ

- Нугманова И.Р., Бударова В.А.
СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ «УМНЫХ ГОРОДОВ» В РОССИИ 64

ТЕХНІЧНІ НАУКИ

- Хизирова М.А., Касимов А.О., Киргизбаева А.У.
ИМИТАЦИОННОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ СЕТИ ZIGBEE С ДВУМЯ МАРШРУТИЗАТОРАМИ И АНАЛИЗ ИХ ТОПОЛОГИЙ 68
- Семенищев Е.А., Толстова И.В.
СШИВАНИЕ ТЕПЛОВИЗИОННЫХ ИЗОБРАЖЕНИЙ ДЛЯ ИССЛЕДОВАНИЯ ПРОМЫШЛЕННЫХ ОБЪЕКТОВ 73

ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНІ НАУКИ

- Фатуев В.А., Мишин А.А.
УПРАВЛЕНИЕ ЭКСПЕРИМЕНТОМ ПРИ D-ОПТИМАЛЬНОЙ ИДЕНТИФИКАЦИИ ДИНАМИЧЕСКИХ СИСТЕМ 83

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ І СПОРТ

- Андріянова В.А.
ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК КОМПОНЕНТ ЦІЛІСНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТІВ ВНЗ ТЕХНІЧНОГО ПРОФІЛЮ 91
- Наумец Е.А., Залойло В.В., Бойченко С.В.
АНАЛИЗ ХАРАКТЕРА ВЛИЯНИЯ РАЗЛИЧНЫХ ВИДОВ НАГРУЗОК НА КАРДИО-РЕСПИРАТОРНУЮ СИСТЕМУ ЮНЫХ ФУТБОЛИСТОВ ПРИ РАЗВИТИИ ИХ ДВИГАТЕЛЬНЫХ КАЧЕСТВ 100

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

- Mammadova G.
PREFIXSES IN AZERBAIJANI AND ENGLISH LANGUAGES 107
- Кравцова А. В., Серебрякова С.В.
СЕМАНТИЧЕСКАЯ ИМПЛИКАЦИЯ КАК ИНСТРУМЕНТ УПРАВЛЕНИЯ ПОНИМАНИЕМ (НА МАТЕРИАЛЕ НЕМЕЦКИХ СМИ) 112
- Томчаковская Е.А.
ТЕРМИНОСИСТЕМА НАУЧНО-ПОПУЛЯРНОГО ПРОИЗВЕДЕНИЯ ОЛИВЕРА САКСА “MUSICOPHILIA: TALES OF MUSIC AND THE BRAIN” 117

ХІМІЧНІ НАУКИ

- Asadov Z.H., Tagiyev D.B., Zarbaliyeva I.A.,
Seyidova G.Mir J., Hajizade H.N., Asadova N.Z.
NEW ANTIMICROBIAL SURFACTANTS BASED
ON COTTON-SEED OIL, METHYLDIETHANOLAMINE
AND ORTHOPHOSPHORIC ACID..... 126
- Асадов З.Г., Саламова Н.В.,
Поладова Т.А., Эюбова С.К., Рустамова И.В.
ПОЛУЧЕНИЕ НОВОГО НЕФТЕСОБИРАЮЩЕГО И
ДИСПЕРГИРУЮЩЕГО РЕАГЕНТА НА ОСНОВЕ ОРТОФОСФОРНОЙ
КИСЛОТЫ, ТРИЭТАНОЛАМИНА И ТРИГЛИЦЕРИДОВ
КАСТОРОВОГО МАСЛА..... 129

ЮРИДИЧНІ НАУКИ

- Иванова Н.А.
РАЗВИТИЕ АНТИКОРРУПЦИОННОГО
ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА В РФ 134
- Ищанова Г.Т., Гаитов А.А., Маюева С.Т.
ГЕНЕЗИС СОЦИАЛЬНОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА:
ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ 144
- Мурадова В.Х.
ИМПЕРАТИВНЫЙ ПРИНЦИП ЕДИНСТВА И ЦЕЛОСТНОСТИ
ТЕРРИТОРИИ РЕСПУБЛИКИ АЗЕРБАЙДЖАН..... 152

РОЗВИТОК SOFT SKILLS У КОНТЕКСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Супрун О.М.,

*ст. викладач кафедри «Іноземні мови»,
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного*

Зайцева Н.В.

*ст. викладач кафедри «Іноземні мови»,
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного*

SOFT SKILLS DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES

Suprun O.M.,

*Senior Teacher of the Department of Foreign Languages
Dmytro Motorny Tavria State Agrotechnological University*

Zaitseva N.V.

*Senior Teacher of the Department of Foreign Languages
Dmytro Motorny Tavria State Agrotechnological University*

Анотація

В умовах зростання вимог сучасного ринку праці, найбільш релевантним способом вдосконалення навичок працевлаштування випускників та підвищення їх адаптації до потреб ринку праці є розвиток їхніх м'яких навичок. У статті розглянуто поняття «soft skills» та роз'яснено значення цих навичок для випускників закладів вищої освіти, проаналізовано деякі методи навчання іншомовного спілкування з метою розвитку м'яких навичок.

Abstract

In the context of the increasing demands of the modern labor market, the development of soft skills is the most relevant way to improve the graduates' job-seeking abilities and increase their adaptation to the needs of the labor market. The article describes the concept of "soft skills" and explains their importance for graduates of higher educational establishments, analyzes some methods of teaching foreign language communication for the purpose of soft skills development.

Ключові слова: «soft skills», «hard skills», «м'які навички», «гнучкі навички», функціональна грамотність, некогнітивні компетенції, навчання іноземних мов, 4C's, освітня реформа.

Keywords: "soft skills", "hard skills", "flexible skills", functional literacy, non-cognitive competences, foreign language learning, 4C's, educational reform.

Постановка проблеми. Вимоги до майбутніх спеціалістів в усіх сферах зазнають суттєвих змін в умовах збільшення значення інформаційної складової сучасного суспільства. Наразі перед освітянами постає важливе питання щодо того, які саме вміння стануть ключовими для успішної кар'єри у майбутньому, адже на ринку праці все більше застосовуються комп'ютерні технології там, де раніше працювали люди.

Комп'ютери відмінно справляються із виконанням добре структурованих послідовних завдань, і здатність людства виявляти все більше таких завдань постійно розвивається. Талановиті інженери працюють над тим, щоб навіть найскладніші процеси перетворити на рутинне завдання, і шойно таке завдання отримує форму коду, воно перестає бути професією для людей.

Сьогодні освіта має фокусуватись на підготовці людей до роботи у сферах, де у них залишається перевага над комп'ютерами, а саме в тих, які вимагають розв'язання погано структурованих завдань. На відміну від комп'ютера, людина може розв'язати задачу навіть не маючи всіх вихідних даних та не знаючи, як має виглядати кінцевий результат. Безперечно, люди значно перевершують комп'ютери у сфері спілкування, особливо в здатності переконувати та вирішувати проблеми за допомогою комунікації. В умовах інтеграції України у західне суспільство особливого значення набуває спілкування саме іноземними мовами.

Якщо проаналізувати методики викладання, що застосовуються під час навчання іноземних мов у закладах вищої освіти, стає очевидним, що перевага все ще залишається за завданнями, які потребують виконання рутинних дій, і значно менший відсоток завдань вимагає від здобувачів освіти розв'язання погано структурованих завдань чи складно організованого спілкування.

У 2015 році Організація економічного співробітництва і розвитку опублікувала звіт про результати трирічного дослідження «Навички для розвитку суспільства. Сила емоційних і соціальних навичок» (Skills for Social Progress. The Power of Social and Emotional Skills), в якому також підкреслюється виняткова важливість емоційних і комунікативних якостей студента для його подальшого життєвого успіху. Саме ці якості, як зазначається в звіті, мають пріоритет по відношенню до академічної успішності.

Отже, система вищої освіти має перейти на якісно новий рівень освітніх технологій [1], і ці зміни зумовлені тим, що сьогоднішні студенти вийдуть на інтелектуально найвимогливіший ринок праці в історії людства. Саме тому неабиякого значення набуває оволодіння так званими «soft skills» як такими, що викликають значну зацікавленість роботодавців. Багато керівників компаній стверджують, що вважають ці навички більш суттєвими та складнішими для опанування, ніж знання, якими можна оволодіти на робочому місці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню сутності поняття та практичним аспектам формування «soft skills» в контексті професійної підготовки присвячено наукові праці О. Казачінер, К. Коваль, Ю. Лавриш, L. Taylor-Stone, R. Tewari та інших дослідників. Однак це поняття залишається недостатньо вивченим в освітньому просторі.

Мета статті. Мета роботи полягає в уточненні характеристик м'яких навичок у контексті навчання іноземних мов у закладах вищої освіти та у дослідженні засобів інтегрування «soft skills» у процес навчання іноземних мов.

Основні результати дослідження. «Soft skills» — це так звані «м'які навички» (також «гнучкі навички», «соціальні навички» або «навички успішності»), які дозволяють досягати успіху у будь-якій сфері незалежно від специфіки діяльності людини або напрямку, в якому вона працює та вважаються цінними на будь-якому робочому місці. Поняття «soft skills» зазвичай вживається на противагу «hard skills» (набір професійних знань, навичок і вмінь, пов'язаних з технічною стороною діяльності) і були утворені за аналогією з комп'ютерними термінами «hardware» (апаратна частина) і «software» (програмне забезпечення). Термін «soft skills» вже давно використовується в корпоративному світі, проте в останні роки він впевнено увійшов і в освітню галузь. Він охоплює широкий спектр некогнітивних компетенцій, які часто називають також універсальними або функціональними компетенціями, володіння якими називають «functional literacy», або функціональна грамотність. Іноді вживається синонімічний термін «transferable skills» (навички, які можна переносити) [3].

Відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, одним із критеріїв оцінювання якості освітньої програми закладу вищої освіти є вимога до того, що вона має забезпечувати набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок («soft skills»), що відповідають заявленим цілям [2].

До переліку гнучких навичок входить велика кількість особистісних, комунікативних та управлінських якостей, а саме: нетворкінг та командна робота, аналітичні здібності, цифрова компетентність, гнучкість та адаптованість, рішучість, організація та переговори, лідерство та спроможність делегувати, здатність пояснити свої ідеї та переконувати інших, рефлексія, здатність слухати інших людей, вміння залагоджувати конфлікти, емоційний інтелект (здатність розуміти емоції), емпатія, толерантність, здатність брати на себе відповідальність, працювати в критичних умовах, солідарність та щедрість, глобальна компетентність, тайм-менеджмент, стресостійкість, навички публічних виступів та самопрезентації тощо [4].

В 2016 році на міжнародному економічному форумі в Давосі був наведений список компетенцій, які будуть найбільш затребуваними в 2020 р. До нього увійшли 12 здібностей, які потрібні студентам, щоб досягти успіху в своїй кар'єрі в епоху інформаційних технологій. Ці навички були розбиті на

3 категорії: 1) навчальні навички; 2) вміння працювати з інформацією, медіа та комп'ютерні навички; 3) життєві та кар'єрні навички. Вимогою сьогодення є знання іноземної мови, що часто має вирішальне значення для досягнення успіху а кар'єрі, адже ефективне спілкування в різноманітних професійних галузях має вестись як рідною, так і іноземними мовами в різних дискурсах. Саме тому в контексті навчання іноземної мови в закладах вищої освіти найбільшу цікавість викликає саме перша категорія, адже до неї входять *critical thinking* (критичне мислення), *creativity* (креативність), *collaboration* (колективна робота), *communication* (комунікація), які умовно називають 4 C's, або 4К.

Критичне мислення – це практичне вирішення проблем. Проте, критичне мислення включає також елемент скептицизму. Це надзвичайно важливо в 21 столітті, оскільки перевірити точну інформацію (в основному завдяки Інтернету) важче, ніж будь-коли. Критичне мислення дає можливість розкривати істину в твердженнях, особливо якщо мова йде про відокремлення факту від думки. При критичному мисленні студенти не просто засвоюють набір фактів чи цифр. Натомість вони вчаться відкривати факти та цифри для себе, задають питання та допомагають і іншим мислити критично. У повсякденному житті ця навичка готує студентів до незалежності та цілеспрямованості мислення.

Креативність – це практика нестандартного мислення. Хоча творчість часто трактується як якість, якої неможливо набути, студенти можуть навчитися бути творчими, вирішуючи проблеми, створюючи системи або просто приміряючи те, чого раніше не пробували. Це означає, що студенти зможуть розглянути проблему з різних точок зору, включаючи те, що інші можуть не бачити. Сенс творчості – спонукати студентів мислити інакше. Їм не потрібно робити речі так, як вони завжди робили. Натомість вони можуть знайти кращий спосіб.

Колективна робота – це робота в команді для досягнення спільної мети. Співпраця важлива, оскільки студенти, ймовірно, працюватимуть з іншими людьми протягом усього життя. Практика співпраці допомагає студентам зрозуміти, як вирішити проблему, викласти рішення та визначити найкращий спосіб дії. Також їм корисно дізнатися, що інші люди не завжди мають ті самі ідеї, що і вони. Це може вплинути на студентів одним із двох способів. З одного боку, це може перешкодити їм, якщо з ними ніхто не погоджується. З іншого ж боку, це може підбадьорити їх, оскільки вони розуміють, що вони вносять щось унікальне у кожну розмову.

Комунікація – це практика передачі ідей швидко і чітко. У сьогоденньому суспільстві спілкування часто сприймається як належне. Зрештою, якщо ви щось сказали, це не означає, що ви донесли ідею. В епоху текстових комунікацій (SMS, електронної пошти, соціальних медіа тощо) для студентів як ніколи важливо навчитися доносити свої думки так, щоб інші могли їх зрозуміти. Це тому, що в текстових комунікаціях не вистачає інтонації,

що вкрай важливо для розуміння контексту чиїхось слів. Тим не менш, навіть у ситуаціях, коли інтонація наявна, студентам потрібно навчитися спілкуватися ефективно. Читання аудиторії, навіть якщо це лише кілька людей у груповій дискусії, дає змогу студентам визначити, чи слід продовжувати розширювати ідею чи пояснювати свою думку. Справа в тому, що коли студенти практикують спілкування, вони стають кращими в ефективній передачі ідеї, не втрачаючи при цьому власної точки зору. Якщо комунікація заблокована, студенти можуть упорядкувати свої ідеї та справити позитивне враження на оточуючих.

Згідно з даними досліджень, сучасні молоді люди високо цінують ті якості, які допомагають легко знаходити спільну мову з іншими людьми, тобто пріоритетною формою спілкування для них є діалог. Вони відрізняються комунікабельністю і відкритістю для спілкування, але найчастіше вони обирають спілкування за допомогою соціальних мереж і мобільних телефонів, значну частину свого часу вони проводять у віртуальній реальності. Нерідко «живе» міжособистісне спілкування викликає у них великі труднощі, в зв'язку з цим слід використовувати будь-яку можливість для формування навичок комунікації.

Особливу актуальність і значимість це набуває в контексті викладання дисципліни «Іноземна мова». Метою освоєння даної дисципліни у вищій школі є формування таких компетенцій, як здатність до комунікації в усній і письмовій формах іноземною мовою для вирішення завдань міжособистісної і міжкультурної взаємодії, здатність працювати в колективі, толерантно сприймати соціальні, етнічні, конфесійні та культурні відмінності. Таким чином, очевидно, що крім формування іншомовної мовленнєвої компетенції викладач іноземної мови повинен приділяти увагу роботі над такими гнучкими навичками і здібностями 21 століття, як командна робота, комунікація (навички ведення діалогу) та емоційний інтелект. Тому під час навчання іноземної мови у закладах вищої освіти цілком доцільно впроваджувати м'які навички. Для розвитку цих навичок заняття з іноземної мови представляють широкі можливості, оскільки вони зазвичай використовуються в таких формах інтерактивного спілкування, як дебати, презентація, бесіда, переговори, кейс-методи, підбиття підсумків, пояснення, висловлення думок тощо. Існує велика кількість форм і методів навчання іноземних мов, які дозволяють інтегрувати «soft skills», і вибір обмежений лише рівнем мовленнєвої підготовки групи та уявою викладача, розглянемо найбільш ефективні з них:

- визначення фейкових новин. Не користуючись Інтернетом, студенти повинні вирішити, які новини є справжніми, а які фальшивими. Їм потрібно враховувати джерело, зміст та попередні знання з цього питання. Це можна зробити у формі дебатів, щоб визначити, яка група найкраще працює, одна група може виправити відповіді інших груп за допомогою Інтернету;

- робота в групах. Незалежно від виду діяльності, існує безліч методик, які можна використовувати для просування толерантності, соціальної залученості, щедрості та навичок організації. Крім того, робота в групах також вимагає вміння переконувати, домовлятися, підкорятися, говорити та слухати інших;

- рольові ігри. Цей вид роботи допоможе студентам розвинути свою здатність делегувати чи брати на себе головну роль. Вони навчатимуться керувати своїми емоціями, сприйняттям невдач, розчаруванням чи скромністю. Навчання має сприяти особистісному зростанню, розвитку навичок самокритики, гнучкості та готовності допомагати іншим, а також здатності поставити себе на місце іншої людини;

- проекти – як персональні, так і групові. Студенти мають обрати тему зі списку і самостійно визначити, в якій формі подати кінцевий продукт, щоб розвинути свою креативність та інші навички, необхідні для досягнення мети. Це вимагає здатності бути покірним, але впевненим у собі, вміти слухати, але й говорити, вміти приймати поразку, а потім знову вставати, вчитися на власних помилках. До того ж, робота над проектом вимагає застосування цифрової компетентності та критичного мислення;

- інтерв'ю. Кожна група має список питань, на які вона повинна знайти відповіді. Студенти в групах мають певний проміжок часу для опитування, а потім для представлення їх відповідей зацікавленій аудиторії. Такий вид роботи допомагає розвинути рішучість, аналітичні здібності, навички нетворкінгу, здатності слухати інших, пояснити свої ідеї;

- кейс-метод, в основі якого лежить самостійна або групова робота над вирішенням проблеми в межах певного завдання або групи завдань. Він включає в себе проблему, яку потрібно вирішити з огляду на задані умови. Головна відмінність кейса від простої навчальної задачі – неможливість алгоритмізації вирішення проблеми або завдання. Це означає, що жоден кейс не можна звести до алгоритму в загальному вигляді. Найбільший інтерес з огляду на розвиток «soft skills» викликає той факт, що в кейсі немає правильного чи неправильного рішення. Точніше, під цим слід розуміти трохи інше: те, що може спрацювати на практиці і те, що може не спрацювати. І те, й інше здійснюється методом спроб і помилок, що і робить кейс ідеальним для моделювання реальної ситуації в умовно-професійному середовищі.

Слід зазначити, що особливістю «soft skills» є складність вимірювання рівня їх сформованості та оцінки. Однією з можливих причин проблемності оцінювання некогнітивних навичок є те, що ця характеристика особистості означає різні речі для людей у залежності від їх досвіду, світогляду та соціальної адаптованості. Проте, оцінювати їх необхідно, адже критичний аналіз є важливою формою зворотного зв'язку між викладачем та студентом.

Є багато потенційних інструментів оцінювання, які можна використати з цією метою, деякі з них стосуються ідеї самооцінки та взаємооцінювання. Крім того, спостереження під час аудиторної роботи є основним ресурсом, формально чи неформально, наприклад, використовуючи контрольні списки (check lists) чи щоденники. Одним із найпоширеніших інструментів вимірювання м'яких навичок є таблиці оцінювання, підготовлені викладачем самостійно або у співпраці зі студентами, з метою ознайомлення їх із усім процесом. Цей метод відповідає принципу студентоцентрованості, який розглядає здобувача вищої освіти як суб'єкта з власними унікальними інтере-

сами, потребами і досвідом, спроможного бути самостійним і відповідальним учасником освітнього процесу. Студенти розмірковуюватимуть над власним навчанням та зможуть оцінювати інших об'єктивно. Одночасно вони розвиватимуть емпатію, емоційний інтелект, а також внутрішньоособистісний інтелект.

Висновки та пропозиції. Як зазначає Деббі Генс з Асоціації британських психологів, «hard skills» допоможуть вам потрапити на співбесіду, але саме «soft skills» дадуть вам роботу. Освіта та досвід можуть стати початковим етапом у кар'єрі, але без м'яких навичок, таких як здатність до лідерства, самомотивація, комунікативні навички та управління часом успішність у просуванні своїх ідей, робота у складі команди та виявлення власного потенціалу для отримання вищих посад буде обмеженою [5].

Компетенції м'яких навичок корисні в реальному житті та відповідають, зокрема, потребам ринку праці. Низький рівень володіння іноземною мовою, а також відсутність м'яких навичок є серйозними перешкодами для використання професійних можливостей. Результати вивчення мови повинні підтримувати працевлаштування, мобільність та особистісне зростання. Щоб забезпечити майбутніх спеціалістів м'якими навичками та задовольнити вимоги роботодавців до кваліфікованого персоналу, здатного виконувати цілий ряд завдань, пов'язаних з роботою, важливо забезпечити якісне та різноманітне навчання мови та формування м'яких навичок на всіх рівнях у всіх секторах освіти. За таких умов студентам надається можливість розвивати лідерство, спілкування, вирішення проблем, критичне та креативне мислення, вирішення конфліктів та навички управління часом. Це навички, на яких ґрунтується професійний та життєвий успіх кожного окремо взятого студента і можливість прогресивного розвитку всього суспільства в цілому.

Список використаних джерел

1. Закон України про вищу освіту: за станом 09.08.2019 р. № 1556-VII / Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2019 р., № 30. – С. 5, ст. 119.
2. Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти: за станом 11.07.2019 р. № 977 / Офіційний вісник України. – 2019 р., № 65, С. 93, ст. 2245, код акта 95557/2019.
3. Ясна І. Soft skills: універсальні навички європейського рівня [Електронний ресурс] / Ілліна Ясна. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://studway.com.ua/soft-skills/>.
4. Mosquera I. Ideas to bring soft skills into the English classroom [Електронний ресурс] / Ingrid Mosquera – Режим доступу до ресурсу: <https://www.teachingenglish.org.uk/blogs/ingrid-mosquera-gende/ideas-bring-soft-skills-english-classroom>.
5. Timms A. The secret to understanding soft skills [Електронний ресурс] / Anna Timms. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.theguardian.com/money/2011/mar/05/secret-to-understanding-soft-skills>.